

Målnummer:	Ö4619-94	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	1995-01-25		
Rubrik:	Kommuns fordran på avgift för barnomsorg har ansetts vara en konsumentfordran och således underkastad treårspreskription.		
Lagrum:	2 § preskriptionslagen (1981:130)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1988 s. 503 I och II• NJA 1993 s. 724		

REFERAT

Stockholms kommun ansökte hos kronofogdemyndigheten om utmätning mot Y.H. för en fordran avseende avgift för barnomsorg. Kronofogdemyndigheten i Stockholms län, Sollentunakontoret (1994-10-10, kronofogden R.J.) fann hinder föreligga mot verkställighet på den grunden att det rörde sig om en konsumentfordran som var preskriberad.

Stockholms kommun överklagade beslutet och yrkade att verkställighet skulle få ske. Kommunen anförde till stöd för sin talan bl.a. följande. Barnomsorgsplats erhålles som en service av kommunen, det vill säga någon behovsprövning sker inte i det enskilda fallet. Det förekommer dock i ett mindre antal fall att förtur till barnomsorgsplats erhålles antingen med stöd av 15 § socialtjänstlagen eller genom beslut enligt 6 § samma lag. I sistnämnda fall är reglerna om ärenden som utgör myndighetsutövning mot enskilda tillämpliga och besluten är överklagbara.

Om barnomsorgsplats erhållits med stöd av 6 § socialtjänstlagen kan de avgifter som uttas, i enlighet med 35 § samma lag, anses härröra från ren myndighetsutövning och därigenom vara underkastade reglerna om tioårspreskription. Beträffande de som erhåller icke behovsprövad barnomsorgsplats i enlighet med kommunens riktlinjer synes avgörande för preskriptionen vara om kommunen kan anses ha tillhandahållit tjänsten som näringsidkare i sin yrkesmässiga verksamhet.

Kommunens barnomsorg regleras genom bestämmelserna i 13-18 § socialtjänstlagen. Barnomsorg tillhör kommunens obligatoriska verksamhet. Kommunfullmäktige fattar beslut om avgift för kommunens barnomsorg enligt bestämmelsen i 35 § socialtjänstlagen. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader. Genom det sistnämnda skiljer sig kommunens förutsättningar helt från privat verksamhet. Riktlinjer för tillämpning av taxan och intagnings- och kvargåenderegler fattas i Stockholm av socialnämnden. Dessa regler har en klart offentligrättslig karaktär och kan inte bli föremål för prövning i allmän domstol på samma sätt som civilrättsliga avtal. Möjlighet att inskrida mot kommunens beslut härvidlag finns endast i form av laglighetsprövning i förvaltningsdomstolarna. Det är helt onaturligt att betrakta kommunen som näringsidkare. Att även privata näringsidkare kan tillhandahålla liknande tjänster ändrar inte det nämnda förhållandet.

Stockholms tingsrätt (1994-11-10, rådmannen Lennart Lindvall) lämnade överklagandet utan bifall.

Kommunen överklagade beslutet och yrkade bifall till sin talan.

Svea hovrätt (1995-01-25, hovrättsråden Christine Möller och Marianne Adolfsson, referent, samt t.f. hovrättsassessorn Johan Nilsson) lämnade - sedan prövningstillstånd meddelats - överklagandet utan bifall och anförde: Inslaget av myndighetsutövning beträffande av kommunen ordnad barnomsorg är inte så påtagligt att förhållandena helt skiljer sig från en privaträttslig relation. Kommunen får därför anses som näringsidkare i fråga om tillhandahållande av denna nyttighet. På grund härav bör kommunens fordran på barnomsorgsavgift

anses vara en konsumentfordran och således underkastad treårspreskription.
Kommunens fordran på Y.H. är då preskriberad.

Målnummer Ö 4619/94

Sökord: Preskription

Litteratur: Prop. 1979/80:119 s. 24 ff. och 90 ff.
